

คุ่มือ

การปฏิบัติลดการใช้พลังงานสำหรับเจ้าหน้าที่

องค์การบริหารส่วนต้นแบบลดผ้าต้ม

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

๑. มาตรการประหด้ไฟฟ้า	๑
๒. มาตรการประหด้น้ำมันเชื้อเพลิง	๓
๓. มาตรการประหดน้ำ	๔
๔. มาตรการประหดวัสดุ	๕
๕. มาตรการตรวจสอบ	๕
๖. มาตรการประชาสัมพันธ์	๖

มาตรการประหยัดไฟฟ้า

ระบบแสงสว่าง

สำหรับงานซ่อมบำรุง และพัสดุ ที่ต้องดำเนินการ

การซ่อม - ใช้หลอดไฟที่ได้มาตรฐาน

การเปลี่ยนแปลง - แยกสวิทช์ควบคุมอุปกรณ์แสงสว่าง แทนการใช้หนึ่งสวิทช์ควบคุมหลอดแสงสว่างจำนวนมาก
- ติดหลอดไฟ ๒ หลอดต่อราง

สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อ.บ.ต.ผู้ดูแล ที่ต้องดำเนินการ

ลดการใช้ - เปิดไฟเฉพาะบริเวณที่จำเป็น

- ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่มีคนอยู่

- เปิดม่านแทนการเปิดไฟเพื่อประหยัดพลังงานไฟฟ้า

- ปิดไฟตามทางเดินภายในห้อง ระเบียบภายนอกห้องและห้องน้ำในกรณีที่แสงสว่างเพียงพอ

บำรุงรักษา - ทำความสะอาดครอบคอม หลอดไฟและแผ่นสะท้อนแสงในคอมทุก ๓ เดือน

- เมื่อพบอุปกรณ์ชำรุด เสียหายให้แจ้งซ่่าง อ.บ.ต.ผู้ดูแล เพื่อดำเนินการซ่อมเปลี่ยนต่อไป

คอมพิวเตอร์

สำหรับงานซ่อมบำรุง และพัสดุ ที่ต้องดำเนินการ

- กรณีมีการเปลี่ยนคอมพิวเตอร์ เลือกใช้คอมพิวเตอร์ที่มีระบบประหยัดพลังงาน โดยสังเกตจาก สัญลักษณ์ Energy star

สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อ.บ.ต.ผู้ดูแล ที่ต้องดำเนินการ

- ไม่เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้นาน ๆ เพราะทำให้สิ้นเปลืองไฟฟ้า

- ถอนบล็อกเมื่อเลิกใช้งาน

- ปิดจอภาพเมื่อไม่ใช้งานเกินกว่า ๑๕ นาที

- ตั้งโปรแกรมให้คอมพิวเตอร์พักหน้าจออัตโนมัติ เมื่อไม่มีการใช้งานภายใน ๑๕ นาที ,ช่วงพักเที่ยง และกรณีใช้คอมพิวเตอร์โน็ตบุ๊คให้ ถอดปลั๊กเพื่อใช้ไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ในช่วงเวลา ๑๔.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.

เครื่องปรับอากาศ

สำหรับงานซ่อมบำรุง และพัสดุ ที่ต้องดำเนินการ

- ทำความสะอาดและรักษาความสะอาดทุก ๖ เดือน

- ตรวจสอบและปรับปรุงฉนวนท่อน้ำเย็นและท่อน้ำให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ตลอดเวลา

- กรณีมีการเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศให้เลือกใช้เครื่องปรับอากาศที่ประหยัดพลังงานโดยสังเกตจาก สัญลักษณ์ประหยัดพลังงาน Energy star

สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อ.บ.ต.ผาดัง ที่ต้องดำเนินการ

- ลดการใช้ - เปิดเครื่องปรับอากาศภาคเช้า เวลา ๑๐.๐๐ น. – ๑๑.๓๐ น. ภาคบ่าย ๑๓.๐๐ – ๑๕.๓๐ น.
- ตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศที่ ๒๕ – ๒๗ องศาเซลเซียส
- เปิดพัดลมระบายอากาศเท่าที่จำเป็น
- ไม่ควรปล่อยให้มีความเย็นร้าวให้หลุดจากห้องที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ตรวจสอบและจุดรอยร้าวตามผนัง เพดาน ประตู ช่องแสง และปิดประตูหน้าต่างให้สนิททุกรังเมื่อเปิดเครื่องปรับอากาศ
- หากอากาศไม่ร้อนเกินไปควรเปิดพัดลมแทนการเปิดเครื่องปรับอากาศ
- ปิดสวิตซ์ไฟทุกครั้งหลังการใช้งาน

บำรุงรักษา - ทำความสะอาดแผ่นกรองอากาศและคอยทำความสะอาดเย็นอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

เครื่องถ่ายเอกสาร

สำหรับงานซ่อมบำรุง และพัสดุ ที่ต้องดำเนินการ

- ไม่วางเครื่องถ่ายเอกสารไว้ในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ
- หากเครื่องถ่ายเอกสาร ระบบปิดเครื่องอัตโนมัติ (Auto Power off) ตั้งเวลา ๓๐ นาที ก่อนเข้าสู่ระบบประหยัดพลังงาน
- กรณีมีการเปลี่ยนเครื่องถ่ายเอกสารให้เลือกชื่อหรือเข้าเครื่องถ่ายเอกสารที่มีระบบถ่ายได้ ๒ หน้า หรือเครื่องถ่ายเอกสาร Energy star

สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อ.บ.ต.ผาดัง ที่ต้องดำเนินการ

- เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความชำนาญในการถ่ายเอกสารให้ศึกษาวิธีการใช้เครื่องถ่ายเอกสารให้เข้าใจก่อน การถ่ายเอกสารเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากการใช้เครื่องถ่ายเอกสารที่ไม่ชำนาญ
- ถ่ายเอกสารเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น
- ปิดเครื่องถ่ายเอกสารหลังเลิกงาน และถอดปลั๊กออกด้วย
- ทำความสะอาดเครื่องถ่ายเอกสารหลังการใช้งานทุกครั้ง
- กรณีการถ่ายเอกสารจำนวนมากให้พักเครื่องเป็นระยะ โดยให้ถ่ายเอกสารต่อเนื่องได้สูงสุด ๑๐๐ แผ่น พักเครื่องประมาณ ๑๐ นาที
- ก่อนการถ่ายเอกสารตรวจสอบความผิดปกติของถ่ายเอกสารก่อนล้างพื้นที่ที่มีถ่ายเอกสาร ให้แจ้งช่างเพื่อดำเนินการซ่อมก่อนเพื่อลดความรุนแรงของความเสียหาย

เครื่องใช้ไฟฟ้า

สำหรับงานซ่อมบำรุง และพัสดุ ที่ต้องดำเนินการ

- ตรวจสอบการรั่วไหลของไฟฟ้า จากเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด หากพบช่างบำรุงทันที
- มีแผนการตรวจเช็คและซ่อมบำรุงเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด

สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อ.บ.ต.ผาดัง ที่ต้องดำเนินการ

- ให้ทดสอบลักษณะเครื่องใช้ไฟฟ้า หรือปิดสวิตซ์ปลั๊กสายพ่วงทุกครั้งเมื่อเลิกใช้งาน
- ปิดตู้เย็นให้สนิท หมั่นทำความสะอาดแผ่นรับประยุกต์ความร้อนด้านหลังตู้เย็นเสมอ
เพื่อไม่ให้ตู้เย็นทำงานหนัก และไม่เปิดตู้เย็นบ่อย ไม่นำของร้อนเข้าตู้เย็น
- ทำความสะอาดภายในออกตู้เย็นอย่างสม่ำเสมอ
- ไม่เปิดโทรศัพท์ทิ้งไว้เมื่อไม่มีคนดู
- ห้ามเสียบปลั๊กกระแสติกน้ำร้อนตลอดเวลา เมื่อต้องการใช้น้ำร้อนควรตกลงกันในหน่วยงานย่อกำหนดเวลา
ในการใช้น้ำร้อนในเวลาเดียวกันเพื่อลดการใช้กระแสติกน้ำร้อนและลดการใช้ไฟฟ้า

มาตรการประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง

ลดการใช้น้ำมัน

การใช้รถราชการ

สำหรับงานซ่อมบำรุง และพัสดุ ที่ต้องดำเนินการ

- ช่างดำเนินการตรวจสอบพร้อมกับพนักงานขับรถแต่ละคนเดือนละ ๑ ครั้ง

สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อ.บ.ต.ผาดัง ที่ต้องดำเนินการ

เจ้าหน้าที่- การเดินทางเส้นทางเดียวกัน เวลาใกล้เคียงกันปรับเวลาการเดินทางเพื่odeinทาง ไปรถคันเดียวกัน

- วางแผนการปฏิบัติงานนอกสถานที่ก่อนการเดินทาง
- เดินทางเท่าที่จำเป็นจริง ๆ บางเรื่องอาจใช้การติดต่อทางโทรศัพท์แทนการเดินทางเพื่อประหยัด
น้ำมันและเวลา

พนักงานขับรถ - วางแผนก่อนการเดินทางใช้ทางลัดหรือศึกษาเส้นทางที่จะไป

- ก่อนขับ - เดินวนรอบรถเพื่อตรวจเช็ครอยร้าว และสิ่งผิดปกติก่อนออกรถ
- ตรวจสอบว่ามีน้ำร้อนจากหม้อน้ำอยู่บนพื้นหรือไม่ แต่ถ้าเป็นน้ำที่เกิดจากการกลั่นตัวของระบบปรับ
อากาศหายดอยู่ที่พื้นใต้ท้องรถ จัดว่าเป็นเรื่องปกติ
- ตรวจสอบว่าสภาพยางแบบหรือไม่ มีเศษหิน เศษกระจากหรือตะปูติดตามดอยางหรือไม่
- ตรวจสอบว่ามีสิ่งกีดขวางบริเวณใต้ล้อก่อนออกรถหรือไม่
- เติมน้ำมันไม่ขาด - ไม่เกิน อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

ขณะขับ - ขณะสตาร์ตเครื่องยนต์ไม่เปิดเครื่องปรับอากาศไฟหน้ารถ และเครื่องเสียง

- ไม่อุ่นเครื่องยนต์ก่อนขับเคลื่อนตัวรถ เพียงแต่ออกตัวรถเบาๆ ๑-๒ กม. เครื่องยนต์จะอุ่นเอง
- ไม้อกรถกระชากระทำให้สูญเสียน้ำมัน
- ไม่ปรับอุณหภูมิในรถให้เย็นจนเกินไป

- ปิดสวิตซ์ความเย็นก่อนถึงที่หมาย ๒-๓ นาที และเปิดพัดลมแรงสุดช่วยลดความชื้นในตู้แอร์ ลดอาการเกิดเชื้อราในตู้แอร์
  - ใช้เกียร์ให้สัมพันธ์กับองค์กรเครื่องยนต์
  - ไม่ขับรถลากเกียร์
  - เลือกเติมน้ำมันที่มีค่าออกเทนเหมาะสมกับเครื่องยนต์ เช่น รถที่ใช้ออกเทน๘๑ ก๊ดิม ๙๑
- หลังขับ**
- ทำความสะอาดได้สักรองอากาศทุก ๒,๕๐๐ กม. และเปลี่ยนทุก ๒๐,๐๐๐ กม. ถ้าหากขับรถในที่มีฝุ่นมากควรหมั่นทำความสะอาดเร็วขึ้น
  - ตรวจสอบและทำความสะอาดอุปกรณ์ของรถยนต์
๑. ระดับน้ำมันเครื่องทุกระยะทาง ๕๐๐ กม. หรือไม่คราวเกิน ๑ สัปดาห์/เปลี่ยนระยะทาง ๑๐,๐๐๐ กม.
  ๒. ระดับน้ำในหม้อน้ำทุกระยะทาง ๕๐๐ กม. หรือไม่คราวเกิน ๑ สัปดาห์/เปลี่ยนระยะทาง ๒๐,๐๐๐ กม.
  ๓. หัวเทียนทุกระยะทาง ๑๐,๐๐๐ กม. หรือไม่คราวเกิน ๖ เดือน/เปลี่ยนระยะทาง ๒๐,๐๐๐ กม.
  ๔. แบตเตอรี่ทุกระยะทาง ๕๐๐ กม. หรือไม่คราวเกิน ๓ เดือน/เปลี่ยนระยะทาง ๕๐,๐๐๐ กม.
  ๕. ระดับน้ำมันเบรกทุกระยะทาง ๑,๐๐๐ กม. หรือทุก ๆ สัปดาห์/เปลี่ยนระยะทาง ๕๐,๐๐๐ กม.
  ๖. สับเปลี่ยนยางรถทุกระยะทาง ๑๐,๐๐๐ กม. หรือทุก ๆ สัปดาห์/เปลี่ยนระยะทาง ๕๐,๐๐๐ กม.
  ๗. ความดันลมยาง ทุกครั้งก่อนขับรถ
  ๘. คลัตช์ ทุกระยะทาง ๑๐,๐๐๐ กม. ไม่คราวเกิน ๖ เดือน/เปลี่ยนเมื่อครบระยะทาง ๑๐๐,๐๐๐ กม.
  ๙. เปลี่ยนผ้าเบรก ทุกระยะทาง ๕๐,๐๐๐ กม. หรือไม่คราวเกิน ๒ ปี

มาตรการประหยัดน้ำ

สำหรับงานซ่อมบำรุง และพัสดุ ที่ต้องดำเนินการ

- สำรวจตรวจสอบก็อกน้ำ/ท่อน้ำโดยการปิดก็อกน้ำทุกตัวภายในหน่วยงานเพื่อทดสอบการเสื่อมสภาพและถ้าพบการเสื่อมสภาพหรือชำรุดดำเนินการซ่อมเปลี่ยนทันที
- ตรวจสอบชักโครกว่ามีจุดรั่วซึมหรือไม่ โดยให้ลองหยดสีลงอาหารลงในถังพักน้ำและสังเกตดูว่าห่านหากมีน้ำสีลงมาโดยที่ไม่ได้กดชักโครกให้รีบดำเนินการซ่อมทันที
- เมื่อมีการเปลี่ยนก็อกน้ำให้เลือกซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพ

สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อ.บ.ต.ผาดัง ที่ต้องดำเนินการ

- ไม่เปิดน้ำไหลดตลอดเวลาขณะล้างหน้า หรือล้างมือ
- ไม่ทิ้งเศษอาหาร กระดาษ สารเคมีทุกชนิดลงในชักโครก เพราะจะสูญเสียน้ำปริมาณมากจากการซักโครกเพื่อไล่สิ่งของดังกล่าวลงท่อ
- ปิดก็อกน้ำทุกครั้งหลังการใช้งาน
- ใช้สบู่เหลวแทนสบู่เมื่อต้องการล้างมือ เพราะการใช้สบู่ก้อนล้างมือจะใช้เวลามากกว่าการใช้สบู่เหลวทำให้

- สิ่งปลื้งน้ำมากกว่า แต่การล้างมือด้วยสบู่เหลวที่เข้มข้น ก็จะใช้น้ำมากกว่าการล้างมือด้วยสบู่เหลวที่ไม่เข้มข้น
- ให้นำน้ำดื่มที่เหลือในแก้วไปใช้รดต้นไม้หรือชำระล้างสิ่งต่างๆ ได้
  - ล้างจานในภาชนะที่แข็งน้ำไว้ จะประหยัดน้ำได้มากกว่าการล้างจานด้วยวิธีที่ปล่อยให้น้ำไหลจากกอกน้ำตลอดเวลา
  - เพื่อพบก้อนน้ำ/หอน้ำที่เสื่อมสภาพ ชำรุด ให้แจ้งหน่วยซ่อมทันทีเพื่อดำเนินการแก้ไข
  - เมื่อพบซักครอกน้ำใหม่หยุดให้ปิดวาล์วน้ำไว้แล้วแจ้งหน่วยซ่อมทันที
  - การล้างรถราชการไม่ควรเปิดน้ำให้ไหลตลอดเวลาขณะล้างรถและไม่ควรล้างรถบ่อยครั้งจนเกินไปใช้วิธีการเช็ดทำความสะอาดหากไม่สกปรกมาก
  - ห้ามน้ำรดส่วนตัวมาล้างใน อ.บ.ต.ผาตัง
  - ใช้ Sprinkler หรือฝักบัวรดน้ำต้นไม้แทนการฉีดน้ำด้วยสายยาง และไม่ควรรดน้ำต้นไม้ตอนเดดจัด เพราะจะทำให้น้ำระเหยหมดไปเปล่า ๆ

มาตรการประหยัดน้ำ

สำหรับงานซ่อมบำรุง และพัสดุ ที่ต้องดำเนินการ

- ดำเนินการจัดซื้อโดยวิธีร่วมจังหวัด/เขต
- ดำเนินการจัดซื้อวัสดุที่มีคุณภาพ

สำหรับเจ้าหน้าที่ทุกคนใน อ.บ.ต.ผาตัง ที่ต้องดำเนินการ

- ใช้กระดาษทึบสองหน้า เพื่อลดปริมาณการใช้กระดาษ
- ลดปริมาณการเบิกวัสดุที่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ เช่นพิชชูม้วนใช้ในห้องน้ำที่มีสายฉีดแล้ว
- วัสดุบางชนิดหากมีการเบิกใหม่ต้องนำกลับสุดน้ำมันแลก หากไม่มีมูลค่าให้เบิก เช่น กระถาง,
- ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานยาวนานและใช้ได้หลายครั้งแทนการใช้เพียงครั้งเดียวและทิ้งเลย เช่น ลวดหนีบกระดาษ แทนการเย็บด้วยลวด/ ใช้ผ้าแทนการใช้กระดาษเชือกมือ

มาตรการตรวจสอบ

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบระดับหน่วยงานโดยมี ผู้อำนวยการเป็นประธาน มีคณะกรรมการประกอบด้วยข้าราชการจากบุคลากรทุกฝ่ายโดยมีหน้าที่ตรวจสอบภายในของหน่วยงานและรายงานผู้อำนวยการทราบทุกเดือน
๒. ให้คณะกรรมการสุมตามเวลาที่เหมาะสมเป็นประจำและรายงานที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร อ.บ.ต.ผาตังทุกเดือน

มาตรการประชาสัมพันธ์

๑. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เพื่อขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ในการลดใช้พลังงานไฟฟ้า น้ำมันและน้ำ
๒. นำเรื่องขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ ในการลดใช้พลังงานไฟฟ้า น้ำมันและน้ำในที่ประชุมเจ้าหน้าที่ทุกเดือน
๓. ประชาสัมพันธ์บุคลากรทุกคนถือปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัด